

Gunnar Strömmer: Resning Ex Gratia 2026

Talare

Gunnar Strömmer
Politiker

Datum

16 juni 2026

Plats

Justitiedepartementet, Stockholm

Omständigheter

1984 hittades den unga kvinnan Catrine da Costa mördad och styckad under Essingeleden i Stockholm. Efter en lång polisutredning misstänks en läkare och en obducent, Thomas Allgén och Teet Härm, för mordet som får stor medial uppmärksamhet. Männen frias 1988 i tingsrätten men i domskälen uttalades att Thomas Allgén och Teet Härm styckat kroppen, ett brott mot griftefriden som de inte var åtalade för och som var preskriberat. Både Allgén och Härm förlorar sina läkarlicenser och de kan följaktligen inte längre fortsätta arbeta inom medicin. ÅR lämnar ombud till männen in en ansökan om ex gratia, en ersättning som regeringen kan besluta att ge ifall staten erkänner att fel har begåtts men ingen annan upprättelse är möjlig. 2026 beslutar regeringen att bifalla ex gratia till de två männen och håller presskonferens på justitiedepartementet.

- 1 God förmiddag och välkomna till den här pressträffen. I maj i år lämnas en ansökan om ersättning, ex gratia in till regeringen, i det så kallade da Costa-fallet och för en stund sedan så hade jag ett samtal med sökandena. Thomas Allgén personligen och hans ombud, och Teet Härm genom hans ombud. Jag
5 berättade för dem att regeringen nu på morgonen har beslutat att bevilja Thomas Allgén och Teet Härm ersättning, ex gratia, om vardera två miljoner kronor. Det är på grund av det omfattande lidande som de har fått utstå efter att i praktiken ha dömts till ansvar för en gärning som de inte åtalats för, som var straffrättsligt preskriberad och som inte var del av ett domslut som de kunde
10 överklaga.

Jag kommer strax återkomma till det här beslutet, men först vill jag säga något om det tragiska som hände 1984, nämligen att den unga kvinnan Catrine da Costa påträffades avliden och styckad. Det är naturligtvis en väldigt stor tragedi
15 att vi inte har fått fler svar på vad som hände henne och att ingen har fällts till ansvar. Det är smärtsamt för hela samhället men framförallt förstås för dem som stod Catrine da Costa nära, så måste det här ha inneburit en stor sorg, ovisshet och saknad. Mina tankar går därför i dag även till Catrine da Costa och de som stod henne nära.

20

Nu återgår jag till att tala om det beslut som regeringen har fattat idag. Det har gått lång tid sedan tingsrätten 1988 frikände Thomas Allgén och Teet Härm från åtalet för mord. Regeringen tar genom sitt beslut idag inte ställning i

25 skuldfrågan och vi överprövar inte heller tingsrättens frikännande dom.
Däremot tar vi fasta på att tingsrätten i domskälen uttalade att Thomas Allgén och Teet Härm gjort sig skyldiga till brott mot griftefrid genom att ha styckat Catrine da Costas kropp. Och det var som jag sa inledningsvis, en gärning som de inte var åtalade för, som var straffrättsligt preskriberad och som de heller då
30 inte kunde överklaga eftersom det här inte fanns med i domslutet utan endast var ett uttalande i domskälen. Det får nog sägas vara en okontroversiell utgångspunkt rättsstat att ingen ska bli belagd med skuld av en domstol för en gärning som är straffrättsligt preskriberad, utan att en åklagare har väckt åtal i behörig ordning och utan en möjlighet för den enskilde att kunna överklaga. En
35 sådan ordning är grundläggande för rättssäkerheten och för att vi som medborgare ska kunna känna tillit till rättsordningen. Det är också mot den bakgrunden som Thomas Allgén och Teet Härm har ansökt om ersättning, ex gratia.

40 Ex gratia är en speciell ersättningsform som staten kan ta till i exceptionella undantagsfall, när det inte är möjligt att få skadestånd eller ersättning på annat sätt. Ex gratia, det är alltså inte samma sak som ett skadestånd, utan det innebär att staten betalar ut ersättningen, som det heter, av nåd, som ett erkännande av att den enskilde har hamnat i kläm på ett stötande sätt i samband med det
45 allmännas agerande. När något har blivit fel är det viktigt att staten också kan erkänna det och också agera för att så långt möjligt ställa saker till rätta. Det handlar förstås främst om upprättelse för den enskilde som har drabbats, men utöver det är det viktigt för att vi som samhälle ska kunna lita på, i det här fallet rättsordningen, och också lära av sådant som har inträffat och gå vidare.

50 Thomas Allgén och Teet Härm har drabbats oskäligt hårt av rättsordningen genom att inte kunna överklaga den dom där de beläggs med skuld. De har fått utstå ett långdraget lidande, där de i media och bland stora delar av allmänheten ansetts skyldiga för ett brott som de inte åtalats för. Som jag sa, utan någon
55 möjlighet att överklaga och få upprättelse. Det här har fått långtgående konsekvenser för dem, då de inte har kunnat utöva sina yrken och har hänvisats till ett liv i stigmatisering, social isolering och sönderslagna framtidsutsikter. Det är mot den här bakgrunden som regeringen har beslutat att bevilja dem ersättning om två miljoner kronor vardera. Det går naturligtvis inte att värdera ett lidande i pengar och det är inte heller tanken med ersättning ex gratia. Ex gratia innebär istället att en symbolisk summa betalas ut som ett erkännande av att ett fel har begåtts och att enskilda genom det har drabbats eller hamnat i

kläm på ett stötande sätt.

65

Det är många människor som har följt fallet da Costa under årens lopp och berörts både av Catrine da Costas tragiska öde och av den behandling som Thomas Allgén och Teet Härm har fått utstå. Och som jag sa inledningsvis så är det smärtsamt att det inte har bringats klarhet i vad som hände Catrine da Costa. En dag som den här bör vi alla även tänka på henne och hennes anhöriga. Vad regeringen nu haft att ta ställning till är den ansökan om ersättning ex gratia som Thomas Allgén och Teet Härm har lämnat in. De har drabbats oskäligt hårt av rättsordningen på det sätt som jag har beskrivit, och deras lidande kan inte göras ogjort och de kan inte få sin framtid tillbaka. Men på regeringens vägnar så beklagar jag djupt vad de har fått gå igenom, och jag hoppas att det här erkännandet av statens felsteg och ersättningen ex gratia kan bidra till deras upprättelse och möjligheter att gå vidare i livet.

70

75

Källa

80

<div>Transkriberat från videoinspelning: Regeringen har beviljat ersättning ex gratia i uppmärksammat fall, publicerad på Regeringen.se, uppladdad av "Regeringen", 16/6 2026 (Transkriberat 1/9 2026) </div>

Taggar

Moderaterna, Politiska tal, Rättsliga tal

URI

85

<https://www.svenskatal.se/tale/gunnar-strommer-resning-ex-gratia-2026>

90

95

100